

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 27.11.2023
Sayı : 2475

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

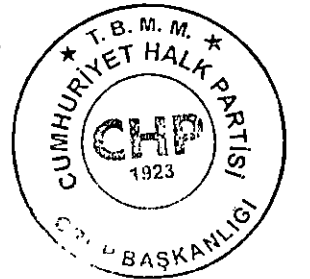
“Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” gerekçesi ile birlikte ekte sunulmaktadır.

Gereğini saygılarımla arz ve teklif ederim.

Sibel ÖZDEMİR

İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler	
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe	
Tarih:	31 Ocak 2023	Esas No: 2/4915

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİĞİ
3 1 Ocak 2023
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
3 1 Ocak 2023
No: 1162988

GENEL GEREKÇE

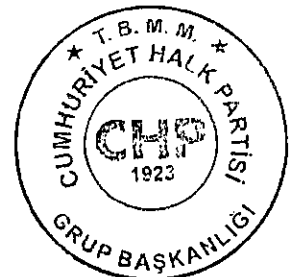
Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 48'inci maddesinin "Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Bu hakkı sağlamak için sosyal sigortalar ve sosyal yardım teşkilâtı kurmak ve kurdurmak Devletin ödevlerindendir." hükmüne dayalı olarak, 2 Eylül 1971 tarih ve 1479 sayılı "Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu", kısa adıyla "BAĞ-KUR" Kanunu ile, herhangi bir işverene hizmet akdi ile bağlı olmaksızın kendi nam ve hesabına çalışanlar da sosyal güvenliğe kavuşmuştur.

Sosyal güvenlik kurumlarını 2006 yılında tek çatı altında birleştiren 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu ile SGK kurulmuş ve ayrı bir sosyal güvenlik birimi olan BAĞ-KUR'un varlığı da sona ermiştir. BAĞ-KUR sigortalılığı yeni 5510 Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 (b) maddesinde düzenlenmiş olup, BAĞ-KUR yerine 4 (b) tabiri kullanılmaya başlanmıştır.

İlk defa 1.10.2008 tarihinden sonra Kanunun 4 (b) bendine tabi sigortalı sayılanların bildirimi bu sigortalıları bildirmekle yükümlü olan vergi daireleri, ticaret sicil memurlukları, esnaf ve sanatkâr sicil müdürlükleri, şirket yetkilileri, ziraat odaları, Türkiye Jokey Kulübü ve diğer kurumlar tarafından belirtilen sürelerde Kuruma e-sigorta yoluyla bildirilmek zorunda tutulmuştur. SGK, kişinin bu kayıtlarına göre resen tescil etme yetkisine haiz olduğundan, özellikle vergi mükellefiyetine göre ilgili vergi dairelerinden temin edilen listelerden tescil işlemlerini yapmıştır. Ancak Kurum, resen tescil görevini bu belge ve bilgilere göre yapması gerekirken, belge ve bilgi gelmediğinden resen tescil işlemi yapılamamıştır. Kendileri o yıllarda talepte bulunmadıkları ve kurumca bu bilgilere o yıllarda ulaşılmadığı için tescilleri yapılmayanlar bugün bir hak kaybına uğradıklarını belirtmektedirler. Dolayısıyla, 1985-2008 yılları arasında zorunlu BAĞ-KUR sigortalısı olan esnaf gelir vergisi mükellefiyeti gibi faaliyetleri bulunsada BAĞ-KUR'a zamanında tescil olmadıkları için 2008 öncesi sigortalılıkları başlangıç yılı olarak hesaba katılmamaktadır.

Geçmişte vergi mükellefi veya oda sicil kayıtları olduğu halde tescil işlemi resen yapılmayan kişilerin karşı karşıya kaldığı sorunların çözülmesi yönünde talepler bulunmaktadır. Söz konusu bu kişilerin karşı karşıya kaldıkları haksızlıkların yasal düzenleme yapılarak giderilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

Hazırlanan Kanun teklifi ile, sigortalılık niteliği taşıdıkları halde 5510 sayılı kanunun geçici 8'inci maddesi kapsamında müracaat etmeyen, tescil işlemi resen yapılmayan veya borçlanma bedellerini ödemeyen esnafa borçlanma hakkı tanınması ve böylece haksızlıkların ve mağduriyetlerinin giderilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

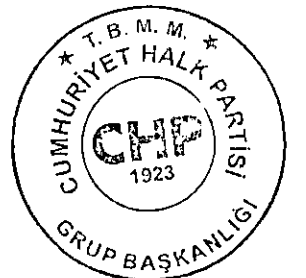
MADDE 1- Madde ile, 1/10/2008 tarihinden önce 5510 Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (1) ve (3) numaralı alt bentlerine göre sigortalılık niteliği taşıdıkları halde, Kanunun geçici 8 inci maddesi kapsamında çeşitli nedenlerle süresinde müracaat etmemeleri veya borçlanma bedellerini yasal süresinde ödememeleri nedeniyle kapsama alınmayan sigortalılara, bu süreleri için borçlanma hakkı verilerek mağduriyetlerinin giderilmesi sağlanmaktadır.

MADDE 2- Madde ile, 5510 Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa geçici madde eklenerek, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalılardan, prim borçları nedeniyle Kanunun geçici maddeleriyle sigortalılık süreleri durdurulanların; bu sürelerden istedikleri kadar sürelerin primlerini ihya etmek suretiyle sigortalılık sürelerini geçerli saydırmalarına imkan sağlanmaktadır.

MADDE 3- Madde ile, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalılardan, esnaf ve sanatkâr siciline veya odasına ya da her ikisine birden kayıtları bulunmakla birlikte üye kayıtlarının mevzuata uygun olarak yapılmadığının tespit edilmesi üzerine, sigortalılık süreleri geçersiz sayılarak iptal edilen süreleri borçlanabilmeleri amaçlanmaktadır.

MADDE 4- Yürürlük maddesidir.

MADDE 5- Yürütme maddesidir.

SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 95- 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin (1) ve (3) numaralı alt bentlerine göre sigortalı sayılanlardan, 1479 sayılı Kanun ve aynı Kanunda değişiklik yapan Kanunlara göre sigortalılık niteliği taşıdıkları halde, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar kayıt ve tescilini yaptırmamış olan sigortalılardan; 1/10/2008 öncesi vergi mükellefiyet süreleri, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 1 yıllık sürede talepte bulunması halinde borçlandırılır. Vergi mükellefiyet sürelerinin tamamı için 80 inci maddenin ikinci fıkrasının (a) bendine göre talep tarihindeki prime esas kazancının % 32’si üzerinden borçlanma tutarı hesaplanır ve sigortalıya tebliğ edilir. Sigortalının kendisine tebliğ edilen borçlanma tutarının tamamını tebliğ tarihinden itibaren 2 yıl içinde ödemesi halinde, bu süreler sigortalılık süresi olarak değerlendirilir. Sigortalıya tebliğ edilen borç tutarının bu süre içerisinde tamamının ödenmemesi halinde bu süreler sigortalılık süresi olarak değerlendirilmez ve ödenen tutar bu Kanunun 89 uncu maddesine göre iade edilir.”

MADDE 2- 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

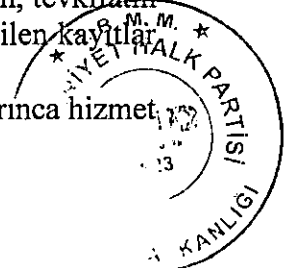
“GEÇİCİ MADDE 96- Kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlar ile tarımda kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlardan, Kuruma kayıt ve tescilleri yapıldığı halde, 30/4/2021 tarihine kadar prim borcu bulunması nedeniyle sigortalılık süreleri durdurulanların, bu sürelerden istedikleri kadar süreyi, talepte bulunmaları ve talep tarihinde 80 inci maddenin ikinci fıkrasına göre belirlenecek prime esas kazanç tutarı üzerinden hesaplanacak borç tutarını, tebliğ tarihinden itibaren 6 ay içinde ihya etmeleri halinde, bu süreler sigortalılık süresi olarak değerlendirilir.”

MADDE 3- 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 97- Mülga 4355 sayılı Ticaret ve Sanayi Odaları, Esnaf Odaları ve Ticaret Borsaları Kanunu, mülga 5373 sayılı Esnaf Dernekleri ve Esnaf Dernekleri Birlikleri Kanunu ve mülga 507 sayılı Esnaf ve Küçük Sanatkârlar Kanununa göre; esnaf ve sanatkâr siciline veya odasına ya da her ikisine birden kayıtları bulunmakla birlikte üye kayıtlarının mevzuata uygun olarak yapılmadığının tespit edilmesi üzerine, Kuruma kayıt ve tescili yapılmakla birlikte, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalılık süreleri geçersiz sayılarak iptal edilen sigortalılardan 22/3/1985 tarihinden sonraki sürelerle ait prim, gecikme zammı ve gecikme cezalarının 30/06/2023 tarihine kadar ödenmiş olması şartıyla 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalılıkları başlangıç tarihinden itibaren geçerli sayılır.

4 üncü ve 7 nci maddeler ile 2926 sayılı Kanunun 2 nci, 5 inci ve 9 uncu maddelerine göre kayıt ve tescili yapılanların, sigortalılık tescil ve sürelerine esas tarımsal faaliyetleri ile ilgili kurum ve kuruluş üye kayıtlarının mevzuata uygun olarak yapılmadığının tespit edilmesi üzerine sigortalılıkları geçersiz sayılarak iptal edilenlerin, tescillerinin yapıldığı tarihten 31/12/2022 tarihine kadar geçen sürelerle ait prim, gecikme zammı ve gecikme cezalarının 30/06/2023 tarihine kadar ödenmiş olması şartıyla, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi kapsamındaki sigortalılıkları başlangıç tarihinden itibaren geçerli sayılır. Ancak, tevkifat kesintisine binaen geriye dönük yapılan tescillerden, tevkifatın yapıldığı tarihte ziraat odası kaydı bulunmayan, daha sonra geriye dönük tesis edilen kayıtların geçerli kabul edilmez.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra birinci ve ikinci fıkralar uyarınca hizmet iptali yapılmaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından belirlenir.”

MADDE 4- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

